

POP ŠÍŘIL RUSKOU KULTURU, DOSTAL PADÁKA

IVO HAVLÍK

Česká tisková agentura večer 13. srpna 2024 oznámila, že ruský pravoslavný duchovní Nikolaj Liščenjuk musí opustit Česko. Má na to jeden měsíc.

Toto rozhodnutí se u nás tajilo a protože nic se neděje nahodile, zřejmě záměrně ho vyzradila polská Katolická informační agentura.

Nekompromisní vyhnání ruského popa z Česka Ministerstvo vnitra ČR vysvětlilo tím, že Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců mu zrušila platnost povolení k trvalému pobytu.

Rozhodnutí nabylo právní moci už před rokem, a teprve letos v červnu Ústavní soud odmítl Liščenjukovu ústavní stížnost proti jeho vypovězení.

Podle polské Katolické informační agentury

Česko začátkem srpna Liščenjuka prohlásilo za persona non grata, nežádoucí osobu, a ze země ho vykázalo.

Našel zázračný dar z nebes

Duchovní sloužil v rusifikovaných Karlových Varech, na radnici světoznámého lázeňského města se výtečně zapsal, stejně tak v celém Karlovarském kraji.

V pravoslavném chrámu, nejkrásnějším mimo Ruska, objevil dokumenty mimořádné historické ceny. „Ležely zapomenuty ve skryši za přibitou deskou v knihovně chrámu. Není to jen pouhý nález, je to přímo zázračný dar nebes,” uvedl tehdy pro sdělovací prostředky.

Popem nalezené skvosty se váží k samotnému vzniku chrámu svatých Petra a Pavla v Karlových Varech a jeho vysvěcení v červnu roku 1897. Například k nim patří ručně(!) psaný telegram cara Alexandra II.

„Jde o jeho pozdrav k 200. výročí narození cara Petra I. Velikého. Vidíte, je podepsaný pouze Alexandr. Víc nebylo třeba. Každý věděl, kdo telegram psal,” řekl Liščenjuk.

Mezi jím objevenými dokumenty, které tajila skryš v knihovně pod starými časopisy a novinami, byly i takové zvláštnosti jako je účet z obchodu, v němž v roce 1863 byly zakoupeny věci pro pravoslavný kostel, povolení k vysvěcení nebo jídelní lístek z oslav 200. výročí narození Petra I. z roku 1872, či kupní smlouva na pozemek, na němž chrám stojí, z roku 1893.

Zlaté ikony neutajil

Historie pravoslavného kostela v Karlových Varech, prvního pravoslavného chrámu na území tehdejšího Rakouska-Uherska, je svázána s carským dvorem. Ikonostas a plně vybavení svatyně poslala ze Sankt-Petěrburgu Jelena Pavlova, teta cara Alexandra II. Nikolaj Liščenjuk našel i dvě vzácné a mimořádně krásné zlaté ikony, věnované kostelu carem Mikulášem II. Nic z toho pro sebe neukryl a po státu nežádal patřičně tučné nálezné.

Respektoval, že chrám byl postaven díky finančním darům a dobrovolným příspěvkům soukromých osob. Jak o tom svědčí jeden ze zežloutlých dokumentů Seznam dárců, podle něhož lidé věnovali na stavbu od 1 200 rublů až po jeden rubl...

O nalezených dokumentech, z nichž některé pocházely od potomků rodin první vlny ruské emigrace, uprchlíků po Leninově Velké říjnové socialistické revoluci, hodlal vydat knihu.

Kostel měl sloužit, a dělá to doposud, k pravoslavným bohoslužbám určeným především ruským občanům, kteří přijížděli do Karlových Varů na léčení nebo se v tomto městě už natrvalo usadili.

Nejen jim. K pravoslaví se například hlásí nejslavnější český hokejista, mnohonásobný vítěz Stanleyova poháru Jaromír Jágr.

Pravoslavná obec v Karlových Varech vznikla v roce 1948. Od roku 1979 tam sídlí hlavní představitel Ruské pravoslavné církve v České republice.

Liščenjuk se postaral o nové zvony. Je jich osm, byly odlišné v ruské Jaroslavi.

Táhni pryč, čestný občane!

Vřídelní město Liščenjukovi před čtyřmi lety s velkou slávou udělilo čestné občanství. Jakožto děkan pravoslavného chrámu sv. Petra a Pavla ho získal za zásluhy o rekonstrukci významných kulturních památek, především zmíněného chrámu, také za bohatou kulturní činnost a za šíření dobré pověsti města mezi věřícími i představiteli pravoslavné církve

ve z celého světa. Tak pravidlo usnesení městské samosprávy. Diplom a symbolický klíč od města převzal od primátorky Andrey Pfeffer Ferklové (ANO).

Údajným důvodem vyhazovu má podle polské tiskové agentury být to, že duchovní „s podporou ruských úřadů vytvořil vlivovou strukturu s cílem podpory separatistických tendencí v zemích Evropské unie“ (podrženo IH). Proto prý existovaly „opodstatněné domněnky“, nikoli tedy důkazy, o tom, že Liščenjuk ohrožuje bezpečnost Evropy (sic!).

Že by pravoslavný pop od karlovarských vřidel nabádal katolické Katalánce, ať se trhnou od bigotně katolického Španělska? Katalánci jako národ dlouhodobě směřují k utvoření samostatného národního státu, nejspíše v hranicích současné španělské provincie Katalánsko!

Hana Malá z odboru komunikace ministerstva vnitra sdělila, že rozhodnutí nabylo právní moci před rokem, 25. srpna 2023. Cizinci byla stanovena lhůta k vycestování 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

Liščenjuk se však nevzdal a rozhodnutí napadl u soudu. Krajský soud v Plzni jeho žalobu zamítl, kasační stížnost následně pro „nepřijatelnost“ odmítl Nejvyšší správní soud. Ústavní soud pak stížnost definitivně odmítl 12. června 2024.

Lipavský zná, co církev je a co není

„Ruskou pravoslavnou církev moskevského patriarchátu nepovažuji za církev a její představitele za duchovní. Jde o součást kremelské represivní mašinerie, která se podílí na vlivových operacích Ruska. A tak je s nimi třeba zacházet nejen v Česku, ale po celé Evropě,” diktuje ministr zahraničí Jan Lipavský (Piráti) ve vyjádření, které po provalení tajemného faktu vydal jeho tiskový odbor.

Byl podle Lipavského součástí pravoslavné církve její zakladatel v českých zemích Gorazd, který v kryptě ukrýl atentátníky na Heydricha, byl za to popraven, jeho spolupracovníci byli usmrceni v Mauthausenu, arcibiskup Sawatij byl umučen v Dachau a církev postavena mimo zákon?

Autoterapie

JAROSLAV ČEJKA

„Tak co nám nesete, pane Čížku?“ zeptala se mě moje praktická lékařka, když jsem uprostřed léta vstoupil do její ordinace.

„Řekl bych, že abces, paní doktorko,“ pravil jsem nesměle, protože moje praktická lékařka není žádné ořezávátko. Léta pracovala na geriatrii, takže má s geronty, jako jsem já, nemalé zkušenosti.

„No tak mi ho ukažte!“ vyzvala mě.

V první chvíli jsem se jí chtěl zeptat, co přesně má na mysli, ale včas jsem si to zakázal. Jako polymorbidní pacient s tuctem diagnóz jsem na doktorech a zdravotních pojišťovnách, které střídám jako ponožky, dost závislej, takže si podobný fórký nechávám do hospody U líný kuchařky, kam občas zajdu, když už na mě doma všechno padá.

Pokud je někdo z vás náhodou taky vdovec, kterej po čtyřicetiletým manželství žije v malým bytě úplně sám, tak možná víte, o čem mluvím.

Radši jsem odhalil své poprsí jak cudná panna. Teda pokud ještě v český kotlině nějaký takový existujou.

MUDr. Beáta Passolini, která má za manžela Itala, ale se slavným italským režisérem nemá kromě jména vůbec nic společného, se předklonila a se zájmem se zadívala na silně zarudlý otok velikosti mexického dolaru, kterej jsem měl kousek nad levou prsní bradavkou, a pak řekla: „Máte to pěkný, pane Čížek, jen co je pravda. Ale nejste první. Tenhle tejdén jste tu s něčím podobným už třetí. Neštíplo vás něco?“

„Nevím o tom.“

„Ono je tu teď různěch invazivních potvor čím dál tím víc. Ale o tom je lepší nemluvit. Ještě by to moh někdo chápat jako politicky nekonrektní řeči. Nejlíp bude, když si s tím zajedete do nějaký větší nemocnice. Do Prahy, nebo aspoň na Kladno. Rovnou si tam sjedte. Z Kralup je to, co by kamenem dohodil. Tam i tam. Máte auto?“

„Nemám.“

„To je dobře. Ono by se vám s tím mohlo špatně řídit. A to by taky nemuselo dobře dopadnout. Hromadnou dopravou to bude lepší. Do Kladna se sice dostanete jen busem, ale do Prahy i vlakem. A časově vám to vyjde zhruba nastejno.“

„A nepotřebuju nějaké doporučení?“

„Nepotřebujete. To je akutní případ.“

Tak jsem šel a zvolil jsem vlak. Na nádraží Praha-Holešovice jsem vystoupil, přestoupil na metro, v Ládví na tramvaj a v pravé poledne jsem byl v nemocnici Na Bulovce. Ale ještě mi chvíli trvalo, než jsem našel ten správněj pavilon, v něm kartotéku a pak i čekárnu tří ambulančí, ve který sedělo všeho všudy asi patnáct pacientů a dva leželi na pojízdnech lůžkách.

Obrnil jsem se trpělivostí, jenže zbytečně. Ani ne za deset minut mě volali do ambulance číslo jedna, kde na mě čekaly tři sestry. Jako ty od Čechova. Teda já je aspoň za sestry považoval. První z nich už měla nejlepší léta za sebou a seděla u psacího stolu s notbůkem, zatímco druhá, kterou jsem odhadoval na pár let po maturitě, u psacího stolu s velkým počítačem. Třetí vypadala na pouhou žákyňku. Postávala uprostřed místnosti, jako kdyby na ni nezbyla žádná volná židle, ale mě usadila na vyšetřovací lůžko s čistým prostěradlem.

Teprve takhle zblízka jsem si všiml, že na její jmenovce stojí MUDr. Zuzana Kotrbová. To mě přimělo přimhouřit oči, protože pak vidím na dálku o něco líp. A tak jsem zjistil, že blondatá krasavice u počítače s monitorem velkým jak televizní obrazovka má na svý jmenovce stejný titul a jméno Tamara. Ale příjmení jsem už přechíst nedokázal.

„Vy jste pan Čížek?“

„Od narození,“ řekl jsem, protože jsem přesvědčený, že trocha humoru nemůže nic a nikde zkazit. Leda snad v krematoriu. „Chcete vědět, na jaké léky jsem alergický?“

„Nechci,“ řekla doktorka Tamara řízně. „Všechno, co o vás potřebuju vědět, mám v počítači. Tak jaký u vás problém?“

„O víkendu se mi udělal na prsou abces. Zvětšuje se a bolí. Takže jsem šel dneska ráno ke své

praktické lékařce a ona mě s tím poslala k vám. Že to asi bude chtít chirurgický zákrok.“

„Dala vám doporučení?“

„Nedala. Říkala, že to není zapotřebí.“

„To si to paní doktorka snadné dělá. Tak mi to ukažte!“

Rozepnul jsem si košili a odhalil svá prsa. S bídou jedničky. Ale nordická blondýna slovan-ských rysů sklouzla pohledem níž a zachmuřila se.

„U vás pásový opar!“ řekla.

To už na mě bylo moc a tak jsem ji opravil: „To co vidíte na mém břiše, není pásový opar, ale atopický ekzém.“

„A jak dlouho to máte?“

„Od pěti let!“

„Tak proč jste s tím nešel na kožní?“

„Já chodím na kožní už přes šedesát let, paní doktorko. A moje praktická lékařka to ví. K vám mě poslala s tím abcesem. Říkala, že tak velkej abces chce chirurgickej zákrok v nějaký větší nemocnici.“

„A proč vy přišel zrovna k nám?“

„Protože mi tady před pár lety operovali kyčel. Já mám k vaší nemocnici důvěru.“

„A jak to, že to nemám v počítači?“

„To já nevím, paní doktorko. Říkala jste, že tam máte všechno.“

„Tohle tam nemám. A kdo vám to u nás dělal?“

„Pan profesor Ferko. Tenkrát byl ovšem ještě docent. Ale ta má operace se mu tak povedla, že mu za to dali profesuru.“

Mladé lékařce málem vypadly oči z důlků. Podívala se na svou mladší kolegyni, ale ta jí uhnula pohledem.

„Tak co s vámi?“

„Což takhle sono?“ napověděl jsem jí.

„No ano,“ řekla nejistě, „to by možná šlo. Ale to musíme jít vedle za panem doktorem.“

A tak jsme šli.

Pan doktor od vedle vypadal na pětatřicátníka, který už něco viděl a zažil. Vyšetřil mě sonografem a konstatoval, že nevidí žádný hnís. „Sice je tam zánět, ale na chirurgický řešení to zatím není.“

Když jsme se vrátili do první ordinace, doktorka Tamara se mě znovu, ale už trochu sklesla zeptala: „Tak co my s vámi uděláme?“

„Co kdybyste mi na to dali nějakou protizánětlivou mast, zalepili mi to a pak mi předepsali nějaký antibiotika a něco proti tý bolesti?“

Zamyslela se a řekla: „To by bylo možno. Sestřička vám na to dá rivanolovou mast, překryje to gázou, zalepí a já vám předepíšu penicilin.“

„Na penicilin jsem alergickej. Máte to v počítači. Co třeba doxybene?“

„To by šlo,“ souhlasila. „A v lékárně si kupte na bolest ibalgin.“

„To by nešlo. Ibalgin mi už dávno nezabírá. Já bych radši Aulin. Ale ne tabletky, radši ty ve vodě rozpustný prášky v sáčkách.“

A paní doktorka všechny mé návrhy přijala. Skoro jako Edvard Beneš ty Gottwaldovy v únoru roku 1948. Ale aby si aspoň trochu zachovala tvář, předepsala mi místo Aulinu Nimesil.

Ten našťestí v lékárně neměli. Nimesil měl zrovna výpadek. Jako náhradu mi nabídl Aulin a já ho vděčně přijal. Stál 92 Kč. Je to sice málo, ale i tak to vypadá, že brzy překročím limit a zdravotní pojišťovna mi zase jednou vrátí pár stovek peněžní poukázkou, kterou si budu muset jít zinkasovat na nejbližší poštu.

Zaplať pámbu, že ty temný doby socialistickýho zdravotnictví, kdy jsme měli jen jednu zdravotní pojišťovnu a všechny předepsaný léky zdarma, jsou dávno pryč!

Tenkrát se chodili důchodci k doktorům zbytečně vykecávat, nechávali si předepisovat léky, který pak často končily v popelnicích, a schopný doktoři, co bezplatně vystudovali naše lékařský fakulty, nemohli jen tak mírnix dýrniks odcházet do zahraničí a vyklízet ordinace svejm horším spolužákům nebo doktorům ze zemí, kde zítra znamenalo včera a dnes znamená přede-včírem.

FOTO: Zdeněk ROSECKÝ

Marie Veselá

VZKAZ

(ZA KARLEM SÝSEM)

Myslím si, že až jednou měsíc postříbří řeku Otavu, vrátíš se, protože všichni se vracíme na místa svého dětství, vrátíš se, na starém mostě se potkáš s Fráňou Šrámkem a voda bude zpívat.

Ty opět vytvoříš vodopád ze svých slov, jen tak, tak lehce a brilantně jako vždycky.

Ráda bych tu báseň slyšela. Budu naslouchat řece Otavě.

Budu naslouchat, až půjdu městem Pískem, městem Tvého mládí.

Zatím Ti posílám vzkaz po lodičkách z vrbového proutí – děkuji Ti za bohatství, které tu po Tobě zůstalo.

JELENOVI PIVO NELEJ!

Zajímavou tabuli o raritách českého jazyka mají v základní škole v Havlíčkově Borové. Zdejší rodák, nejslavnější absolvent školy, básník a epigramatik by se i dnes v češtinářské třídě patričně vzdělal.

Vždyť, kdo zná dvě nejdelší česká slova, při jejichž vyslovení si nejen cizinec, ale také leckterý Čech, zauzlí jazyk?

Jsou to nejvykrystalizovatelnějšího a nejobhospodařovatelnějšího.

Slova s největším počtem háčků (mimochodem, do češtiny je zavedl Jan Hus) jsou nejztreštěnější a přesvědčivější.

Nejdelším českým slovem obsahujícím výhradně souhlásky je scvrnklš. Souhláskama ovšem nešetří ani nedaleká obec Škrdlovice.

Některé české věty lze číst i pozpátku, např. jelenovi pivo nelej.

(ivo)

Desaťročiam, ktoré nasledovali po ozbrojenom vystúpení v rámci Slovenského národného povstania, tiež nechýbali dramatické zvraty – a to aj vo vzťahu k hodnoteniu tejto významnej udalosti našich moderných dejín.

Ak sa pred prelomovým rokom 1989 už ustálil spoločenský postoj k SNP a vyzeralo to tak, že už k nemu vlastne niet čo dodať, že už o ňom vieme naozaj všetko, v rámci zmeny politického systému sa i veci zdanli-

ný autentický a rozsahom neprehliadnuteľný príspevok k celoeurópskemu protifašistickému odporu.

Určité mocenské kruhy sa už pokúšali vygumovať Slovenské národné povstanie z histórie – zdanlivo paradoxne, ale v skutočnosti úplne logicky spolu s tzv. slovenským buržoáznym nacionalizmom a jeho predstaviteľmi, ktorých osudy sa organicky spájali práve s Povstaním.

To sa písali 50. roky a vo vlne represálií,

V období 1997 – 2004 pracoval ako veľvyslanec na Slovensku.

S nárastom politického sebavedomia, ktoré vyústilo do slovenskej nezávislosti, začiatkom 90. rokov začalo určitým kruhom Slovenské národné povstanie pre zmenu vyhovovať ako symbol odporu proti slovenskej štátnosti. Treba otvorene pripomenúť, že hra s touto kartou sa ešte neskončila – nielen v niektorých zahraničných mocenských laboratóriách, ale ani v centrálach

republikou z vojnového obdobia, ale k demokratickej tradícii československého štátu, ktorého sukcesiou sa vytvorila. Pripomeňme i okolnosť, že o obnove Československa po II. svetovej vojne, ako aj o jeho začlenení do sféry vplyvu Sovietskeho zväzu sa reálne rozhodlo už pred vypuknutím Slovenského národného povstania v rámci povojnového usporiadania Európy na báze dohody víťazných mocností. Súčasťou tohto procesu bolo uznanie Benešovej exilovej čs.

vo skamenené, raz a navždy vytesané do pomníkov a naveky odliate do bronzu znova dali do pohybu.

Zoči-voči úsiliu postľudáckych kruhov urobiť z 29. augusta 1944 najčernejší deň slovenskej histórie, ale aj zoči-voči pretrvávajúcim tendenciám zľahčovať konkrétne zločiny, ktoré sú vraj nevyhnutným sprievodným javom všetkých ozbrojených konfliktov, i zoči-voči prehliadaniu reálnych geopolitických súvislostí a dlhodobých geostrategických dôsledkov SNP, treba k jednému z kľúčových a osudových momentov našej minulosti zaujať zreteľné, zrozumiteľné a nanajvýš racionálne stanovisko.

Treba jednoznačne konštatovať, že Slovenské národné povstanie predstavuje náš vlast-

ktoré rozpútal a ktorým neskôr i sám tragicky podľahol generálny tajomník KSČ Rudolf Slánsky, boli brutálnemu mučeniu na úrovni metód hitlerovskej nemeckej štátnej tajnej polície vystavení poprední slovenskí ľavicoví intelektuáli – napríklad fenomenálny básnik Ladislav Novomeský a významný politik Dr. Gustáv Husák. Práve on ako bývalý stalin-ský väzeň a neskorší hlavný normalizátor sa na základe vlastných bolestných skúseností najväčšmi pričínil, že dôsledky vstupu vojsk Varšavskej zmluvy do ČSSR v auguste 1968 nemali monštrózný charakter.

Mimochodom – syn Rudolfa Slánskeho v rokoch 1990 – 1999 pôsobil ako český veľvyslanec v Rusku. V tom čase sa okrem iného podieľal na zrušení Varšavskej zmluvy.

niektorých slovenských politických strán a ich zoskupení.

Zodpovední predstavitelia nášho verejného života bez ohľadu na to, či patria k opozícii alebo vládnej garnitúre – ak sa pokladajú za autentickú reprezentáciu suverénnej krajiny – by mali dôrazne poukázať na skutočnosť, že odmietavý postoj k slovenskej štátnosti bol a je zásadným politickým omylom.

Principiálne nezmierenie sa s pronacistickým politickým režimom a hrubým porušovaním ľudských práv nemožno stotožňovať so zahrnutím idey národnej svojbytnosti. Treba tiež jednoznačne konštatovať fakt, že súčasná demokratická Slovenská republika sa nehlási ku kontinuite so Slovenskou

vlády v Londýne a historická zmluva medzi E. Benešom a J. V. Stalinom z roku 1943.

Ak má byť Slovensko zvrchovaný a demokratický štát, musí mať prirodzenú ambíciu etablovať sa ako všeobecne rešpektovaný subjekt vlastných dejín, teda nemá zostávať iba v pozícii objektu cudzích záujmov. Na to by mali myslieť súčasní slovenskí politici nielen pri oslavách výročia Slovenského národného povstania, ktorému nepochybne prináleží pevné a čestné miesto v novodobej histórii našej vlasti, pretože dáva jej štátno-politickým východiskám nezmazateľný punc spontánneho odmietania všetkých foriem totalitarizmu.

Foto: Ivo Havlík

Dokončení ze strany 1

Církve vždy byly spojeny s mocí, která jejich vliv potřebovala, až na výjimku prvních tří století si vždycky zadaly se státem, platila odvěká jednota trůnu a oltáře. V míru a předeším ve válce. Římsko-katolická církev v letech 1914 - 1918 hnala na smrt miliony lidí za císaře pána. Vojenští kaplani odmítali přijmout poslední zpověď a dát pomazání lapenými zběhovi, kterého za dozoru církve čekala poprava za zradu mocnáře.

Pruské Gott mit uns (Bůh s námi!) používala Německá říše, nacistické Německo i západní Německo ještě po porážce hitlerovského režimu.

Ukrajinská pravoslavná církev už před druhou světovou válkou s tichým souhlasem Stalina podporovala genocidu Poláků, Maďarů a Rusínů. K tomu vytvořila velmi silné „vlivové struktury“, ať použijeme slovník Lipavského.

V květnu 2022 Ukrajinská pravoslavná církev do té doby spadající pod moskevský patriarchát vyhlásila nezávislost. V rámci světového pravoslaví se to považuje za velmi sporný akt a příslušná formulace o tomto rozhodnutí je charakterizovaná jako velmi šalamounská. Lze si představit, že některá z národních římsko-katolických církví vyhlásí nezávislost na Vatikánu?

Když Taras Bulba oslavil Rusko

Bakalář v Černínském paláci by si vylámal své zuby na

Tarasi Bulbovi z historické Gogolovy novely. Ruský prozaik a dramatik ukrajinského původu vypravuje příběh starého kozáka a jeho dvou synů Andrije a Ostapa, kteří se po studiích na akademii v Kyjevě vracejí se domů. Všichni tři se vydávají na cestu k Záporožské Siči v současnosti lokalizované na Ukrajině, kde se připojí k dalším kozákům a bojovníkům jdoucím do války proti polské šlechtě. Novela je prodchnutá kozáckým vlastenectvím a ukrajinským nacionalismem, avšak oslavuje i Rusko.

Ukrajinská náboženská scéna zahrnuje také nemálo početnou řecko-katolickou církev s byzantskou neboli pravoslavnou liturgií, uznávající papežskou autoritu. Tato církev je zastoupena rovněž v Česku. Současný papež František argentinské národnosti letošního 9. března Ukrajině vzkázal, ať „sebere odvahu vyvěsit bílou vlajku“, jinak řečeno, ať se vzdá.

Řecko-katolická církev sedmatřicet let působí i v Česku, má u nás zvláštní vikariát, pětadvacet farností, v nichž působí pětatřicet kněží. Co když některý z nich se postaví za svého papeže Františka?

Prý „tajná zbraň“ Kirilla

V Česku je více než 90 pravoslavných kostelů patřících pod moskevský patriarchát. Zřejmě není daleká doba, kdy jejich vrata budou úředně zamykána a duchovní vyháněni.

První na řadě byl dvaapadesátiletý Nikolaj Liščenjuk. V Karlových Varech věřícím sloužil od roku 2007, podle Lipavského jako „tajná zbraň“ moskevského patriarchy Kirilla.

Jak vidno, NATO válku s Ruskem na území Ukrajiny nekompromisně vede i na poli kulturním a náboženském.

DOVĚTEK PO UZÁVĚRCE:

V Karlových Varech, odkud Lipavský s Rakušanem vyhnali ruského popa, zatkli Ukrajince podezřelého z financování islámských teroristů. Evropský zatykač na něj uvalil soud v belgických Antverpách, protože převáděl peníze ve prospěch teroristických organizací, kterými se financují jejich aktivity převážně v severní Sýrii a Afghánistánu.

Muž s ukrajinským občanstvím je stíhán pro trestné činy přípravy teroristického útoku, podílení se na aktivitách teroristické organizace a financování terorismu.

Cizince během eskorty a v budově soudu hlídalo několik po zuby ozbrojených zakuklenců. Také plzeňská věznice kvůli pobytu zadrženého muže za mřížemi zavedla mimořádná bezpečnostní opatření.

Ilustrační foto autora

DÁMY

s paletou

Umělecká tvorba žen-malířek minulých věků náleží v současné době mezi aktuální společenské témata, konkrétních výstavních projektů se však zatím nedočkala. Alespoň částečně tento dluh splácí výstava **65. ročníku Výtvarného Hlinecka**, která divákům v Městském muzeu a galerii Hlinsko (v okrese Chrudim) představuje práce nejvýznamnějších z nich – Jenny Salmové, Amálie Mánesové, Charlotty a Louisy Piepenhagenových, Antonie Brandeisové, Zdenky Braunerové, Fanny Assenbaumové a dalších. Devatenácté století bylo dobou velkých změn, které postihly všechny oblasti života, a výraznou měrou se dotkly také postavení žen.

Postupná liberalizace společnosti umožnila jejich osvobození z přísných patriarchálních tradic a ženy začínaly být aktivní i v řadě uměleckých oborů. Ve větší míře vstupovaly také na výtvarnou scénu, ať již jako diletantky nebo profesionální umělkyně, některé měly i své soukromé malířské školy. Vlastní

akademické školení jim však bylo až do konce rakousko-uherské monarchie odepřeno, jedinou jejich možností byla soukromá studia.

Také šíře jejich tvorby byla dlouho omezena na malbu krajiny nebo zátiší, figurální malba jim byla zapovězena jako ne zcela vhodná pro ženu, jak to vyplývalo z dobových genderových stereotypů.

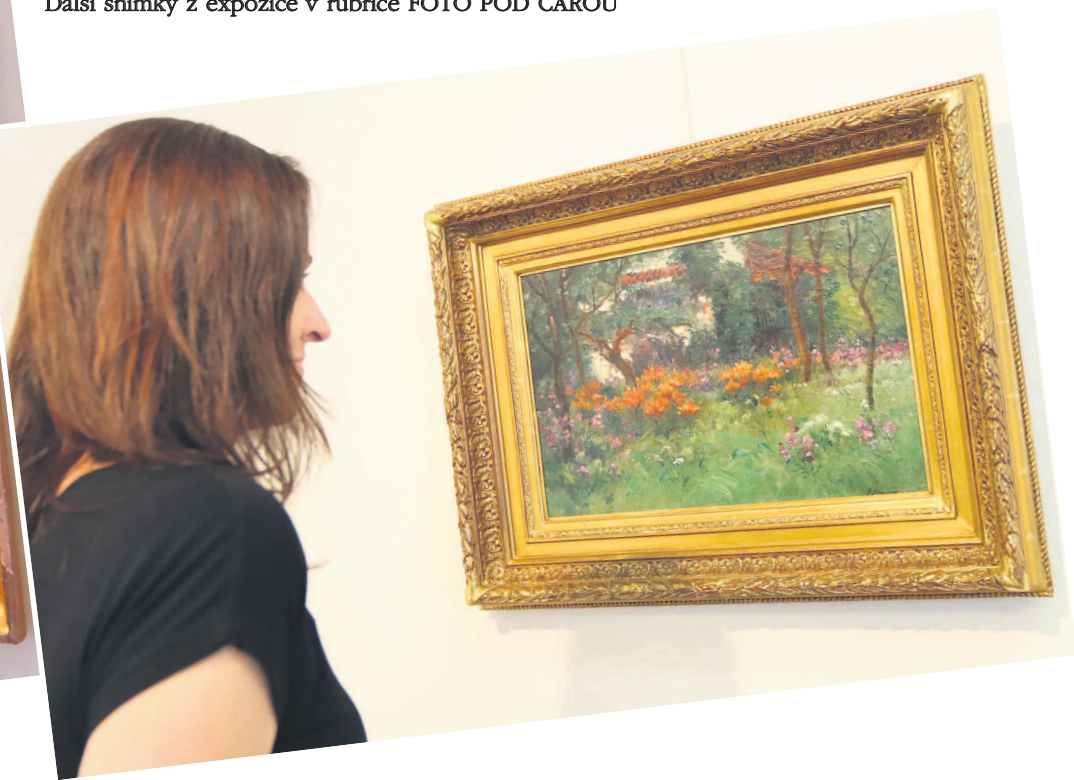
Přes všechny tyto restrikce jejich výtvarná tvorba vykazovala kvality srovnatelné s díly kolegů-malířů a také jejich počet a popularita ke konci století stoupala.

Mnohé z těchto umělkyň mají dnes již své pevné místo v naší výtvarné tradici a jejich práce si zaslouží pozornost.

Na výstavu byla zapůjčena díla z významných státních institucí a soukromých sbírek, expozice je jako každoročně doplněna výpravným katalogem.

PhDr. Šárka Leubnerová, kurátorka výstavy

Další snímky z expozice v rubrice FOTO POD ČAROU

Z pošty polní i elektronické

Velice se mi líbil článek o Vendě Truhlářové. Byla to naše dlouholetá přítelkyně, navštěvovali jsme se, jezdili jsme za ní do Okrouhlice. Namalovala nám Lipnici. Při návštěvách si ji vždycky dlouho prohlížela, dvakrát jsem ji vezl k opravě, kterou Venda provedla. Zmizel pták, přibyl pták. Zmizel pták, přibyl strom. Mám několik malých obrázků, některé z okolí naší chaty, kam s námi párkrát zajela. Byla to velice rozumná a věcná paní, která do pozdního věku příliš nepodléhala emocím. S manželkou si velice rozuměly, často jsme na ni vzpomínali. Teď už vzpomínám sám, ale jsou to milé vzpomínky.

František Uher

Dnes mi manželka koupila a přinesla LUK 33, který je z větší části věnovaný Karlu Sýsovi, na jehož pohřbu jsem také byl a napsal o něm do Lípy, kde to ovšem vyjde až v září.

Trochu mě překvapil titul u fotografie k tzv. generaci pětatřicátníků, ke které jsem byl také počítán – a dále pak Petr Cincibuch, Michal Černík, Jaromír Pelc, Josef Peterka, Petr Skarlant, Karel Sýs, Josef Šimon a Jiří Žáček.

Ze jmenovaných jsou však na snímku jen Sýs a Žáček, Michal Černík, Petr Skarlant, Karel Sýs a Josef Šimon jsou už bohužel po smrti.

Kamil Mařík měl k Pětatřicátníkům dost blíz-

ko, ale Josef Hanzlík byl příslušníkem předcházející generace let šedesátých a jako jediný z ní (vlastně ještě Václav Hons) mohl po roce 1969 pokračovat v publikování. Josef Fraix byl prozaik...

Ono celkem o nic nejde, konec konců, kdo nás ještě vůbec zná, a píšu Vám to jen proto, abyste byl připraven na to, že se někdo může ozvat.

Jinak mě v té třiatřicítce nepotěšil článek o kulturním šovinismu v Oděse (a samozřejmě že nejen v ní) a potěšil text o Vendě Truhlářové, jejíž obraz jsem si kdysi koupil se svou ženou.

V. T. nám po čase volala a ptala se, jestli bychom jí ho neprodali zpátky, protože o něj projevil zájem nějaký zahraniční sběratel. Nevyhověli jsme jí, protože se nám oběma převelice líbil. Ani velkorysou finanční nabídkou jsme se nenechali zlákat.

Ale později, když jsme se s mou první ženou rozváděli, si ho chtěla nechat ona a tak jsme se dohodli – ona Vendu Truhlářovou, já Karla Chabu, kterého jsem si koupil ještě jako student stavební fakulty ČVUT.

Všiml jsem si, že žijete v Příbyslavi, přes kterou téměř dvacet let a skoro každý rok jezdím na Vysočinu na Buchtův kopec. Nejprve do dnes už dávno zrušeného plicního sanatoria a později do budovy tamního radaru...

Přeji úspěch v nelehké misi! Ať šípy z LUKu zdárně trefují cíl!

Jaroslav Čejka

EVA FRANTINOVÁ

Z TRAMVAJE

„A mami a za Pražským hradem je poušť
a mami
měli jsme jet taxíkem
je to nejbližší auto
a proč když někdo běží dálku
je to o rychlosti
když už běží dálku
jednou jsem kráčel dvě hodiny
po horách
a mami
my jedeme dopředu nebo dozadu
bude Anděl
Čert
a další zastávka Mikuláš
proč jedem na konečnou a ne na začátečnou
a mami
že svět je začátečně
nekonečnej...“

FOTO POD ČAROU

FOTO: Ivo Havlík

